

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2006/103

Karar Sayısı : 2009/149

Karar Günü : 5.11.2009

R.G. Tarih-Sayı : 21.06.2010-27619

İPTAL DAVASINI AÇANLAR: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Muharrem KILIÇ ve Feridun F. BALOĞLU ile birlikte 110 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU: 6.4.2006 günlü, 5485 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un:

1- 1. maddesinin ilk fıkrasının,

2- 1. maddesiyle 13.12.2004 günlü, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 110. maddesinin değiştirilen (2) numaralı fıkrasının;

a- 'Mahkûmiyete konu suç nedeniyle doğmuş zararın aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesine dair hukukî sorumlulukları saklı kalmak üzere;' biçimindeki ilk paragrafının,

b- (b) ve (c) bentlerinin,

Anayasa'nın 2. ve 11. maddelerine aykırılığı savıyla iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi istemidir.

II- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenilen Yasa Kuralları

6.4.2006 günlü, 5485 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un iptali istenilen kuraları da içeren 1. maddesi şöyledir:

'MADDE 1- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 110 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve diğer fıkra numaraları buna göre teselsül ettirilmiştir.

'(2) Mahkumiyete konu suç nedeniyle doğmuş zararın aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesine dair hukuki sorumlulukları saklı kalmak üzere;

a) Kadın veya altmışbeş yaşını bitirmiş kişilerin mahkum oldukları altı ay,

b) Yetmiş yaşını bitirmiş kişilerin mahkum oldukları bir yıl,

c) Yetmişbeş yaşını bitirmiş kişilerin mahkum oldukları üç yıl,

veya daha az süreli hapis cezasının konutunda çektirilmesine hükmü veren mahkemece veya hükümlü başka bir yerde bulunuyorsa o yerde bulunan aynı derecedeki mahkemece karar verilebilir.'

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Dava dilekçesinde, Anayasa'nın 2. ve 11. maddelerine dayanılmıştır.

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, Tülay TUĞCU, Haşim KILIÇ, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, Cafer ŞAT, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün katılımlarıyla 29.6.2006 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

1- 6.4.2006 günlü, 5485 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesinin ilk fıkrasının,

2- 5485 sayılı Yasa'nın 1. maddesiyle değiştirilen 13.12.2004 günlü, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 110. maddesinin (2) numaralı fıkrasının, 'Mahkumiyete konu suç nedeniyle doğmuş zararın aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesine dair hukuki sorumlulukları saklı kalmak üzere;' biçimindeki ilk paragrafı ile (b) ve (c) bentlerinin,

Yürürlüklerinin durdurulması isteminin, koşulları oluşmadığından REDDİNE, Tülay TUĞCU, Haşim KILIÇ, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, Cafer ŞAT, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün katılımlarıyla 29.6.2006 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenilen Yasa kuralları, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava dilekçesinde, yapılan düzenleme ile 'işlenen suç nedeniyle doğan zararın aynen iadesi, suçtan önceki duruma getirme ya da tazmin yoluyla tümünü giderme' şartı kaldırılarak cezanın belli durumlarda konutta çektirilmesine karar verilmesinin bir ön koşul olmaktan çıkarıldığı, hukuki sorumluluğun ne zaman yerine getirileceğine ilişkin bir belirleme yapılmaksızın sadece saklı tutulmasıyla yetinildiği, yasaların genelliği ilkesinden uzaklaşılarak kişiye özgü düzenleme getirildiği ve kamu yararına dayanmadığı belirtilerek kuralların Anayasanın 2. ve 11. maddelerine aykırılığı ileri sürülmüştür.

İptale konu maddenin birinci fıkrasında, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 110. maddesinin ikinci fıkrasının maddede belirtilen şekilde değiştirildiği, üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırıldığı ve diğer numaraların buna göre teselsül ettirildiği; ikinci fıkrası ile bu fıkranın (b) ve (c) bentlerinde ise mahkumiyete konu suç nedeniyle doğmuş zararın aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesine dair hukuki sorumlulukları saklı kalmak üzere yetmiş yaşını bitirmiş kişilerin mahkum oldukları bir yıl veya daha az, yetmişbeş yaşını bitirmiş kişilerin mahkum oldukları üç yıl veya daha az süreli hapis cezasının konutlarında çektirilmesine hükmü veren mahkemece veya hükümlü başka bir yerde bulunuyorsa o yerde bulunan aynı derecedeki mahkemece karar verilebileceği kurala bağlanmıştır. Böylece maddede belirtilen sürelerle hapis cezasına mahkum olanların cezalarının, ceza infaz kurumunda çektirilmesinin sağlık durumları itibarıyla elverişli olmadığının tam teşekküllü Devlet veya üniversite hastanelerince verilecek raporla tespit edilmesi şartı kaldırılarak yerine yaş kriteri getirilmiş; mahkûmiyete konu suç nedeniyle herhangi bir zarar doğmuşsa, bu zararın aynen iade, suçtan önceki hâle getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi şartı yerine bu sorumlulukların hukuki olarak saklı tutulmasıyla yetinilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasakoyucunun da uyması gereken temel hukuk ilkeleri ve Anayasa'nın bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Ceza hukukunun, toplumun kültür ve uygarlık düzeyi, sosyal ve ekonomik yaşantısıyla ilgili olması nedeniyle suç ve suçlularla mücadele amacıyla ceza, ceza muhakemesi ve ceza infaz hukuku alanında sistem tercihinde bulunulması Devletin ceza siyaseti ile ilgilidir. Bu bağlamda ceza hukukuna ilişkin düzenlemeler bakımından yasakoyucu Anayasa'nın temel ilkelerine ve ceza hukukunun ana kurallarına bağlı kalmak koşuluyla, soruşturma ve yargılamaya ilişkin olarak hangi yöntemlerin uygulanacağı, toplumda hangi eylemlerin suç sayılacağı, suç sayıldıkları takdirde hangi çeşit ve ölçüde ceza yaptırımlarıyla karşılanmaları gerektiği, hangi hal ve hareketlerin ağırlaştırıcı ya da hafifletici öge olarak kabul edileceği ve cezaların ne şekilde bireyselleştirilerek hangi yükümlülüklerin yerine getirileceğinin belirlenmesi gibi konularda takdir yetkisine sahiptir.

Bu nedenle yasakoyucunun, iptal konusu kuralda olduğu gibi hükümlüler arasında cezanın hangi şartlarla mahkemece bireyselleştirileceğine yönelik düzenlemeler yaparak takdir yetkisini bu yönde kullanmasında Anayasa'nın Hukuk Devleti ilkesine aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle başvuru konusu kurallar, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Başvuru konusu kuralların Anayasa'nın 11. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

VI- SONUÇ

6.4.2006 günlü, 5485 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un:

1- 1. maddesinin ilk fıkrasının,

2- 1. maddesiyle, 13.12.2004 günlü, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 110. maddesinin değiştirilen (2) numaralı fıkrasının;

a- 'Mahkûmiyete konu suç nedeniyle doğmuş zararın aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesine dair hukukî sorumlulukları saklı kalmak üzere;' biçimindeki ilk paragrafının,

b- (b) ve (c) bentlerinin,

Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, 5.11.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Üye

Haşim KILIÇ

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Sacit ADALI

Üye

Üye

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Ahmet AKYALÇIN

Mehmet ERTEN

Üye

Üye

Üye

A. Necmi ÖZLER

Serdar ÖZGÜLDÜR

Şevket APALAK

Üye

Üye

Serruh KALELİ

Zehra Ayla PERKTAŞ